

Kodulooline
Ilmjärve kalmistu

Inimese elupäevad on nagu rohi; ta õitseb nõnda nagu õieke väljal; Kui tuul temast üle käib, ei ole teda ja tema ase ei tunne teda enam. PSALM 103, 15-16.

Kodulooline Ilmjärve kalmistu

Saateks

Kalmistut tutvustav teejuhik annab lühiülevaate siia maetud isikutest nõ subjektiivse valiku alusel. On lisatud isikuid, kes ajaloosündmuste tõttu (küüditamised, emigreerumised vms) on surnud võõrsil, seega jäänud võõraste mulda. Mõnel juhul märgitakse sugulusseoseid. Igale lugejale on jäänud võimalus seda vihikut täiendada ja teha parandusi, et kordustrukk saaks parem, mõttetihedam. Koostaja: Prof emer dr econ Vambola Raudsepp.

OOO

Langetatud päi

*Uinunud kalmus etnose mälu -
meis identiteedi leidmise valu.
Oleme olnus otsija-leidja nägu,
andes hõimule, võlgneme tänu.*

*Me mõte püsib talletatud sõnas,
nii seisma saab sugupuu sammast.
Hetk peatu, kallite kalmude keskel;
lahkunu elu meis edasi kestab.*

*Sületäie aasalilli anname kingiks,
helget surmani kanname hinges.
Vägi, elutung eellaste juurtest,
nii kasvame rahvana suureks.*

Aitäh teile heasoovliku abi eest: EAÕK ülempreester Andreas Põld, kodu-uurijad Uku Joassoone, Helju Hõbe, Aita Mody, Anne ja Enn Soome ning kalmistuvaht Merike Naruski-Peterson.

Andreas Pöld
EAÕK ülempreester

Ilmjärve koguduse asutamise päevaks loetakse 04.(16.) 04.1846, kui esimene luterlane õigeusklikuks salviti. Samal aastal võeti luterlusest õigeusku 3152 inimest ja pandi alus kogudusele. Ilmjärve kroonumõisa maa-alale ehitati 1848ndal aastal sinodi raha eest väike viie torniga puust kirik. 1849ndal aastal pühitseti kiriku juures sisse ka surnuaed. (1921. aastal pühitseti sisse uus surnuaed).

Minu jaoks on surnuaed “nekropol” - surnute linn, kuhu uinunud (nii nimetatakse surnuid õigeusus) pärast uinumist (surma) tuuakse ja puhkama pannakse. Neil käiakse külas nagu elusatel, austatakse tähtpäevadel ja ollakse koos.

Kalmistult lahkudes tehakse ristimärk ja lastakse neil “omas linnas” rahus olla, elavad aga lähevad “oma linna” igapäeva toimetusi tegema. Nii, et kiriku kõrval on kalmistu elavate ja surnute kokkusaamise koht. Meie siin teame omi esivanemaid paar-kolm ja enamgi põlvkonda. Nad on mälestatud, meeles peetud ja mitte unustatud.

Eesti Vabariigi loomise eest

Vabadusristi kavalerid

Peeter Ruus

Peeter Ruus. (1872-1934). Vabadusristi kavaler (VR I/2). Sündinud Keeni vallas, Sangaste kihelkonnas. Vet-kolonel. Maetud Ilmjärve kalmistule. Uus osa. V 7-1.

Aleksander Lõokene

Aleksander Lõokene (1896-1962). Vabadusristi kavaler (VR II/3). Sündinud Kurevere külas, Sangaste kihelkonnas. Maetud Ilmjärve kalmistule. Uus osa. V 2-3.

Harald Karl Beitler-Dorch (1900-1981). Põllumees Ilmjärve mõisasüdames. Sündinud Ilmjärve mõisas. Osales Vabadussõjas (1918-1920) omal hobusel ratsa kahurväes. Abikaasa Endla Neskiga 6 last. Küüditati 1949ndal aastal, tagasi Eestisse 1957ndal aastal. Kodukohas ei lubatud elada, siis elas Läänemaal, Ristil. Ehitas maja ja tegi mitmeid töid. Maetud Ilmjärve kalmistule. Vana osa. I 32.

Samale platsile maetud ka Eha Dorch (1931-2014) ja Eero Dorch (1930-1997). Küüditamise eest varjamiseks muutsid nime ja said uue sünnitunnistuse. Gunnar olevat end varjanud Ilmjärve kiriku tornis.

Teadlased. Haritlased

Aleksei Peterson Andrus (Andrei) Punšun August Hütsi

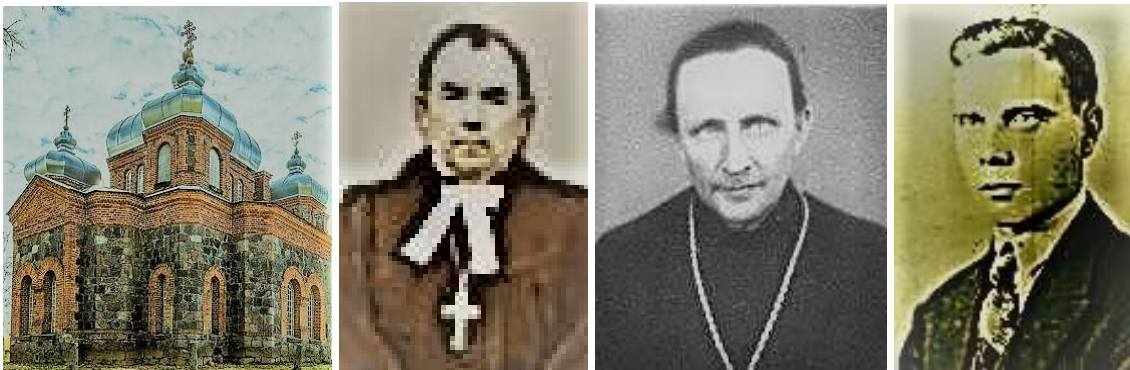
Aleksei Peterson (1931-2017). Etnograaf, ajaloodoktor (1990). Sündis Sangaste vallas talupidaja pojana. Lõpetas Valga Keskkooli (1951) ja Tartu Ülikooli ajaloo osakonna (1956). ERMi direktor aastatel 1958-1992. Uurinud museoloogiat, taluehitisi, põllutööriistu, ERMi ajalugu, soome-ugri rahvaste kultuuri. Raadile ERMi taasrajamise algataja. Teeneline kultuuritegelane (1989), Udmurdi teeneline kultuuritegelane (1996) ja Jakob Hurda rahvuskultuuri auhinna omanik (2005). Suri 27ndal juulil 2017 ja maetud Ilmjärve kalmistule.

Andrus (Andrei) Punšun (1882-1955). Vaimulik. Jurist. Kõrgharidus. Õppis Riia Vaimulikus Koolis ja Seminaris (1894-1906). Seejärel Tartu Ülikoolis ja Peterburi Ülikoolis õigusteadust, viimase lõpetas aastal 1912. Töötas lühikest aega köstrina, kuid edaspidi juristina. Ka kohtu-uurijana.

Arreteeriti 21.02.50 trib otsus 25+5, saadeti Siberisse. Tema isa Aleksei (Adam) Punšun (1830-1892) oli Ilmjärve koguduse köster 40 aastat.

August Hütsi (1904-1940). Põllumajandusteadlane. Sündinud Ilmjärvel, kus õppis Ilmjärve kihelkonnakoolis. Lõpetas Tartu Tehnikagümnaasiumi ja seejärel asus õppima Tartu Ülikoolis agronoomiat (diplom 1929). Täiendas end Viini Põllumajandusülikoolis loomakasvatuse alal. Peale seda tuli Jänedale õpetajaks, kus töötas kuni ravimatu haiguseni, surmani. Maetud Ilmjärve kalmistule. Uus osa. I 10-3.

Preestrid

Juhan Vaher Arkadi Must Johannes Värk

Nikolai Tsvetkov (1828-1874). Preester. Lõpetas Pihkva Vaimuliku Seminari. Preester Karksis ja Ilmjärvel (surmani).

Juhan Vaher (1905-1974). Õigeusu preester. Luteriusu vaimulik. Sündinud Lutsul, Restus. Õppinud Ilmjärve kihelkonnakoolis, Restu Kõrgemas Algkoolis ja lõpetas Valga Poeglaste Gümnaasiumi (1932). Maetud Ilmjärve kalmistule. Vana osa. I 3.

Arkadi Must (1908-1973). Preester. Köster-kooliõpetaja Ilmjärve koguduses (1936-1943). Maetud Ilmjärve kalmistule. Uus osa. I 5-3.

Johannes Värk (1904-1952). Preester. EAÕK märter. Sündinud Ilmjärvel, Sangaste vallas. Lõpetanud Valga Ühisgümnaasiumi ja Petseri Vaimuliku Seminari. Küüditati 23ndal märtsil 1949ndal aastal. Suri kinnipidamiskohas Omski oblastis, Kormilovka rajoonis 1952. aastal

Ilmjärve Õigeusu kogudust teeninud preestrid: Aleksander Poletajev, Nikolai Tsvetkov, Aksel Zverev, Sergei Azelitski, Aleksander Vassiljev,

Dionissi Oberpahl, Aleksander Eller, Martin Raid Preimann, Johannes Joann Värk, Anatoli Must, Saatsar (Sarv), Valentin Savin, Orenti Mägi, Miikael Raissar ja Andreas Põld.

Lisateave. Preester **Aleksander Poletajevi** (1824-1912) peres kasvas Ilmjärvel üles EV riigimees Jaan Poska ema **Anna Poska** (1837-1895). Aleksandri poeg, Anna kasuvend **Nikolai Poletajev** (1846-1888) oli **Jaan Poska** (1866-1920) ristiisa. Nikolai Poletajev oli hiljem Riia Vaimuliku Seminari professor. Poskade peres koduseks keeleks oli vene keel ja siin valitses erakordselt kõrge vaimne õhkkond.

Al-der ja Nikolai Poletajev Anna Poska Jaan Poska

Ilmjärve Õigeusu kogudust teeninud diakonid: Nikolai Menšikov, Joann Bezserebrennikov, Andrei Soome, Dimitri Tolvitski, Joann Kolokolov, Nikolai Tšistjakov, Dimitri Vehnovski, Feodor Veldemanovski ja Aleksei Suvorov.

Köstrid: Pjotr Požerevitski, Nikolai Troitski, Aleksei Punšun, Joann Novogorotski, Feodor Veldemanovski, Aleksei Suvorov, Nikolai Tšistjakov, Dimitri Vehnovski, Georgi Sander, Mihkel Lindenberg, Andrei Liik, Adam Veevo, Sergei Azeritski, Konstantin Rudakov, Mihail Florinski, Karp Paul, Vladimir Punšun, Dionissi Oberpahl, Georgi Oberpahl, Georgi Podekrat, Nikolai Bobkovski, Michail Bobkovski, Nikolai Liik, Kosma Kuks, Nikolai Rea, Jaan Söber, Anton Laar, Miron Järvits, Vassili Dobroševski ja Jaan Saarmann.

Pedagoogid. Koolimehed

Leida Joassoone

Leida Joassoone (1912-2004). Pedagoog. Pikealine (92 aastat vana). Maetud Ilmjärve kalmistule. Vana osa. I 18.

Õppis Restu koolis, Valga Tütarlaste Gümnaasiumis ja Kehtna Kõrgemas Majanduskoolis. Eesti keele ja käsitööõpetaja ning raamatukoguhoidja. Koduloolane Uku Joassoone on Leida poeg..

Adam Veevo (Weewo) (1836-1921). Köster-koolmeister. Sündinud Laukülas, Sangaste vallas.Lõpetas Riia Vaimuliku kooli. Oli tegev Ilmjärve kirikus. Maetud Ilmjärve kalmistule. Uus osa. 10 - 6.

Adam Veevo on helilooja Lembit Veevo (1925-2000) vaarisa.

Karl Kurvits (1898-1931). Pedagoog. Oli Koorküla valla algkooli juhataja (1928-1931). Maetud Ilmjärve kalmistule.

Talunikud. Põllumehed

Mihkel Vaher

Teo Luksepp

Karl Reimann

Hendrik Peterson

Mihkel Vaher (1889-1956). Taluperemees. Sündinud Pööramäe talus, Mäekülas, Sangaste kihelkonnas. Lõpetas Ilmjärve kihelkonna kooli. Aktiivne ühiskonnategelane. Oli Sangaste Põllumajanduse kogu esimees, Turbaühingu asutaja, Masinaühisuse esimees, Ilmjärve kirikunõukogu liige ja laekur jt. Isamaaliitlane. Maetud Ilmjärve kalmistule. Uus osa. I 4-1.

Teo Luksepp (1876-1944). Talunik. Matto-Tiido, Lauküla, Sangaste vald. Maetud Ilmjärve kalmistule. Abikaasa Maarja Luksepp (1880-1963). Maetud Ilmjärve kalmistule. Uus osa. III 6-8.

Karl Reimann (1877-1963). Talunik. Maetud koos abikaasa Johanna Reimanniga (1895-1981) Ilmjärve kalmistule. Vana osa. I 6.

Hendrik Peterson (1853-1910). Talunik. Zäpste Matu talu peremees. Sündinud Mäekülas, Sangaste vallas. Ajaloodoktor Aleksei Petersoni vanaisa. Maetud Ilmjärve kalmistule. Uus osa. II 9-3.

Jüri Peterson

Jaan Vernik

Jaan Vernik

August Tokko

Jüri Peterson (1884-1979). Talunik. Ajaloodoktor Aleksei Petersoni isa. Maetud Ilmjärve kalmistule. Uus osa. II 9-3.

Jaan Vernik (1874-1939). Talunik. Lutso talu peremees. Edumeelne põllumees. Kiriku võõrmünder. Pühitseti Ilmjärve kirikus õigeusku (1912). Maetud Ilmjärve kalmistule. Vana osa. I 18.

Jaan Vernik (1855-1944). Ala Laane talu peremees. Sündinud Korijärvel, Karulas, Sangaste kihelkonnas. Pühitseti Ilmjärve kirikus õigeusku (1913). Maetud Ilmjärve kalmistule. Vana osa I 21.

August Tokko (1910-1983). Talunik. Maetud Ilmjärve kalmistule. Vana osa. I 44.

Jaan Järvmägi (1865-1952). Tüüra-Jaagu talu peremees. Kurevere, Sangaste vald. Sama talu perenaine oli Liina Järvmägi (1882-1953) ning

perekonnas oli 6 last. Jaani ema oli Mari Uibopuu (1837- ...). Kõik maetud Ilmjärve kalmistule. Uus osa. III 8-5.

Maks Kivimaa

Jaan Wulf

Jaan Kängsepp

Veera Kotkas

Maks Kivimaa (1886-1942). Vastsemõisa talu peremees Sangaste vallas. Ettevõtja. Kaitseliitlane. Isamaaliidu liige. Küüditati juunis 1941.a. Jekaterinburgi, Sverdlovski oblastisse. Erinõupidamise surmaotsus täide viidud 05.04.1942.a. Sosva surmalaagris.

Koos Maks Kivimaaga küüditati tema abikaasa Heli (sünni sissekanne Ilmjärve kirikus) ning pojad Arno ja Heino. Kõik kolm vabanesid hiljem ja tulid tagasi Eestisse.

Jaan Wulf (1891-1972). Talunik. Pihleni talu peremees. Maetud Ilmjärve kalmistule.

Jaani isa Toots Wulfi (1838-1903) venna Jaan Wulfi (1838-1912) poeg oli tuntud kirjamees Gustav Wulff Õis (1964-1946).

Jaan Kängsepp (1910-1971). Oskustöötaja. Sündinud Mäekülas, Sangaste vallas. Maetud Ilmjärve kalmistule. Uus osa. III 8-11.

Veera Kotkas (1896-1965). Talutöoline. Hendrik Petersoni tütar. Sündinud Zäpste talus, Sangaste vallas. Maetud Ilmjärve kalmistule. Uus osa. II 9-3.

Jaan Luksepp (1886-1960). Talunik. Represseeritud. Sündinud Sangaste vallas, Valgamaal. Maetud Ilmjärve kalmistule. Uus osa. V 6-3.

Jaan Luksep varjas ja toitmis metsavendi /Johannes Heeskat, Robert Heeskat ja Ants Aunveri/ oma talus. Jaan ja abikaasa Leena arreteriti 5.3.1946.a. ja mõisteti 25ks aastaks vangi. Poeg Leo ja tütar Heda, medõde, saadeti 10ks aastaks Siberi vangilaagritesse.

Mikk (Mihail) Raudsepp (1856-1939). Kärige Enno talu peremees. Perekonnas abikaasa Elisabet, poeg Karl ja tütar Ljubov. Mikk maetud Ilmjärve kalmistule. Uus osa. I 4-4.

Konstaabel, kaitseliitlane ja Isamaaliidu liige Karl Raudsepp (erinõupidamise surmaotsus (04.05.1942 täide viidud). tema naine Elisabeth ning tütre Malle ja Viivi küüditati ning 10-kuune poeg Rein suri teel asumisele.

Karl Lõokene (1853-1906). Talunik. Sündinud Petruskil, Kurevere küla, Sangaste mõisapiirkonnas. Maetud Ilmjärve kalmistule. Uus osa. V 2-3.

Vabadusristi kavaleri Aleksander Lõokese isa. Kärgeres 11 last, Karli abikaasad olid Triin Lõokene ja Lotta Lõokene. Mõlemad maetud Ilmjärve kalmistule. Uus osa. V 2-3.

Jaan Moorits (1857-1930). Heruste talu peremees. Sangaste vald, Valgamaa. Maetud Ilmjärve kalmistule. Uus osa. V 4-2.

Andres Vellner (1866-1942). Talunik. Restu mõisapiirkond. Sangaste. Aanikese talu peremees. Osavate kätega, tubli ja töökas. Tõstis Aanikese talu maade viljakust ja viis talu jõukale järjele. Maetud Ilmjärve kalmistule. Vana osa. I 46.

Andres Vellneri vanaisa Kristjan Vellner (1821-1908) ja Liisa Vellner (1822-1889) ning suurärimeeste Karl ja Kolla Vellneri vaarisa Hans Vellner olid vennad. Sohvi Vellner (1791) oli Andres Vellneri vanaema. Kristjan (Kristo) ja Liisa Vellner maetud Ilmjärve kalmistule. Vana osa.

Adam Holstein (1890-1850). Talunik. Maetud Ilmjärve kalmistule. Vana osa. I 7.

Peeter Holstein (1838-1879). Aednik. Maetud Ilmjärve kalmistule. Vana osa. I 7.

Hans Vaher (1821-1901). Talunik. Lõõndre-Endu talu, Mäeküla, Sangaste, Valgamaa. Maetud Ilmjärve kalmistule. Vana osa. I 1.

Hans Vaher on koduloolase ja luuletaja Gustav Raudsepa (1882-1935) vanaonu (so vanaema vend).

Voldemar Sibul (1946-2011). Poliitik Priit Sibula isa. Maetud Ilmjärve kalmistule. Vana osa. I 28.

Poliitik Priit Sibul: Ilmjärve kirik ja selle taga kalmistu, kus mu vanavanemad puhkavad. Vana-vanaisa talu jäi vasakule poole mäe otsa ja hävis sõjas. Vana-vanaisa maadel on ka minu elamine.

Jaan Vernik (1907-1941). Talunik. Enamlaste mõrvaohver. Maetud Ilmjärve kalmistule. Uus osa. I 6-2.

Jakob Vaher (1893-1958). Talunik. Maetud Ilmjärve kalmistule.

Jakob Vaher on tuntud kirjandusteadlase, tõlkija ja toimetaja Anu Saluääre vanaisa.

Aleksander Saarmann (1858-1924). Talunik. Tintso-Andrese talu peremees. Mäeküla, Valga vald. Jaan Saarmanni isa. Maetud Ilmjärve kalmistule. Vana osa. II 33.

Evstafi Vassar (1820-1886). Talunik. Keeni, Sangaste kihelkond. Maetud Ilmjärve kalmistule.

Feliks Vassar (1924-1988) Talunik. Abikaasa Elisabeth (1924-1988). Maetud Ilmjärve kalmistule. Uus osa. II 6-2.

Feliks ja Elisabeth on tuntud arstiteadlase *dr med prof* Tartu Ülikooli dekaan Elmar Vasara (1926-2004) vanemad, Evstafi aga vaaris. Tuntud on ka Elmar Vasara poeg *dr med prof* akadeemik Eero Vasar.

Anton Vapper Natalie Vapper

Anton Vapper (1915-1978). Aednik. Rajas Vinni õunapuu aia 4 ha 450 õunapuud, mis andsid väga head saaki. Antoni mõtte- ja töökaaslane oli abikaasa **Natalie Vapper (1912-1969).** Maetud Ilmjärve kalmistule. Uus osa. III 8-5.

Edgar Kasemets (Birkenbaum) (1903-1942). Põllutöeline. Sündinud Ilmjärvel, Valgamaal. Kaitseliitlane. Arreteeriti 25.06.1941.a. Kohtuotsus 6+2. Suri kinnipidamiskohas 23.02.1942.a. Kirovi vangla nr 1, Venemaal.

Jelena Mets (1905-1995). Perenaine. Maetud Ilmjärve kalmistule. Uus osa. IV 1-6. Tema mees **Juhan Mets (1887-1977)** arreteeriti 1945ndal aastal, tribunali otsus 10+5, Mordva ANSVs Tubravlagis. Vabanes 1955ndal aastal.

Väljaränne

Joann Veevo Nikolai Punšun Liisa Kivisaar Nikolai Raud

Joann Veevo (1867-1920). Eesti õigeusu vaimulik. Ülempreester, preester, köster-kooliõpetaja, diakon. Sündinud Ilmjärvel Adam ja Maret Veevo pojana. Õppinud Riia Vaimulikus koolis ja Seminaris. Siirdus Venemaale 1918ndal aastal. Maetud Taganrogi Bataiski kalmistule.

Nikolai Punšun (1862-1923). Preester. Eesti Õigeusu vaimulik. Sündinud Ilmjärvel Aleksei Punšuni perekonnas. Õppis Riia Vaimulikus Koolis ja Seminaris. Töötas Haapsalus ja Pärnus. Surnud Soomes.

Liisa Kivisaar (1875- ...). Sündinud Ilmjärvel. 7 lapse ema. Abikaasa Jaan Kivisaar (1867-1952). Perekond rännanud välja Venemaale, Samaara kubermangu (1900).

Nikolai Raud (1897 - ...). Sündinud Keeni vallas, Sangaste kihelkonnas. Ristitud Ilmjärve kirikus. Väljarännanud Venemaale (Kaug-itta).

Johan Ammas Anna Ammas Aleksander Birkenbau

Johan Ammas (1873- ...). Sündinud Piisaste külas, Sangaste, Tartumaa. Rännanud koos abikaasa **Anna Elisabeth Ammasega** (1877-...) välja Venemaale, Altai kraisse, Zmeinogorski rajooni. Hiljem peres 6 last.

Aleksander Birkenbau (1872-1942). Tisler. Sündinud Ilmjärvel, Valga maakond. Lahkus Venemaale 17.01.1923.a. Suri Leningradis aastal 1942.

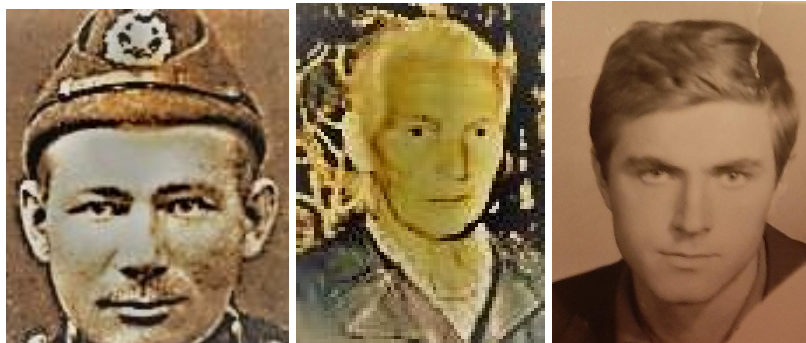
Johannes Must (1914-1978). Sündinud Sangastes. Surnud Kanadas. Sudbury, Ontario.

Miriam Must (1934-2010). Sündinud Sangaste vallas. Surnud Kanadas. Maetud Sudbury, Ontario.

Varia

Karl Raudsepp Artemi Vaher Jaan Saarmann Lilli Lepik

Jakob Lõhmus Leida Alliksaar Ülo Vapper

Karl Raudsepp (1888-1942). Politseinik. Talupidajate Mikk ja Elisabeth Raudsepa poeg. Õppis Tartu õhtugümnaasiumis ning lõpetas Politseikooli kõrgema klassi (1930). Osales Vabadussõjas. Omandas Narvas velskri kutse. Kaitseliitlane. Isamaalane. Oli tegev Sangaste Laulu- ja Mängu Seltsis. Arreteeritud 1941. aastal Karulas. Erinõupidamise otsusega maha lastud Venemaal, Sverdlovskis 1942. aastal.

Artemi Vaher (1915-1963). Sordiaretaja. Suurtalunik Mihkel Vaheri poeg. Lõpetas Valga Ühisgümnaasiumi ja seejärel Tartu Ülikooli

agronoomia alal. Töötas Jõgeva Sordiaretusjaamas. Oli Omakaitstes. Arreteeriti 13.04.46, trib otsus 10+3. Peale vabanemist mõne aasta pärast suri. Maetud Tallinna Metsakalmistule.

Jaan Saarmann (1892-1966). Töövõtja. Abikaasa Elgaane Saarmann (1906-1983). Maetud Ilmjärve kalmistule. Uus osa. III 8-9.

Lilli Lepik (1908-1985). Töötaja. Maetud Ilmjärve kalmistule.

Feodor Raud (1893-1970). I maailmasõja veteran. Maetud Ilmjärve kalmistule. Uus osa. III 4-12.

Jakob Lõhmus (1886-1958). Teenistuja. Sündinud Laatre Väljakülas, Sangaste kihelkonnas. Maetud Ilmjärve kalmistule. Uus osa. VI 3-2.

Leida Alliksaar (1921-2001). Kunstnik sisustusarhitektuuri ja skulptuuri alal. Maetud Ilmjärve kalmistule. Uus osa. VI 9-1.

Johanna Vannik (1913-1983) maetud Ilmjärve kalmistule. Uus osa. VII 3-9). Jaan Vannik (1908-1944) langes 13. augustil 1944.a. idarindel Estn. Grenzsh. 4. koosseisus.

Ülo Vapper (1849-2021). Tehnik-töövõtja. Aednike Anton ja Nadežda Vapperi poeg. Maetud Ilmjärve kalmistule. Uus osa. III 8-5.

Teated puuduvad. Teadmata kadunud

Ahti Ojaveri

Jüri Mänd

Juhan Mänd

Julius Oinaskov

Ahti Ojaveri (1903- ...). Elanud Ilmjärvel. Oli tegev 1941.a. jaanuarist Sangaste valla täitevkomitee sekretärina. Edasised teated puuduvad.

Jüri (Georg) Mänd (1884- ...) ja Juhan (Ivan) Mänd (1886- ...) sündisid Sangastes. Nende isa Mihkel (Mihai) oli õigeusklik ja tegev Ilmjärve EAÕK koguduses. Pojad Jüri ja Juhan osalesid I maailmasõjas. Edasised teated puuduvad.

Julius Oinaskov (1896- ...). Elanud Ilmjärvel. Teated puuduvad.

Juhan Must Joh Veski Eusebius Peterson Ljubov Kärsna Maria Moorits

Juhan Must (1880- ...). Õigeusklikud lähisugulased maetud Ilmjärve kalmistule. Edasised teated puuduvad.

Johannes Gantiitus Veski (1929- ...). Sündinud Ilmjärvel, Kuldimäel. Teated puuduvad.

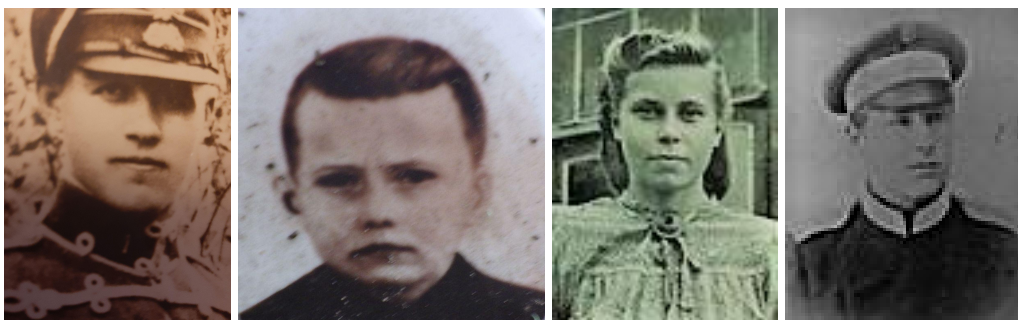
Eusebius Peterson (1924-1944). Etnoloog Aleksei Petersoni vend. Langenud Põhja-Poolas? Teated puuduvad.

Aleksander Peterson (1889-1919). Vabadussõjas kaduma jäänud. Teated puuduvad.

Ljubov Kärsna (Raudsepp) (1897- ...). Õigeusklik Ilmjärve koguduses. Taluniku Mikk Raudsepa tütar. Teated puuduvad.

Marie Moorits (1892- ...). Sündinud Kurevere külas. Maria ja Vidriku tütar. Õigeusklik. Välja antud pass 15.06.1910. Teated puuduvad.

Varalahkunud

Jaan Järvmägi Evald Vernik Sale Peterson Jefim Veevo

Jaan Järvmägi (1913-1936). 23 aastane. Ajateenistuses sõjaväelane. Haigus (meningiit). Maetud Ilmjärve kalmistule. Uus osa. III 8-5.

Evald Vernik (1945-1959). 14 aastane. Õnnetusjuhtum tulirelvaga. Maetud Ilmjärve kalmistule. Uus osa. I 5-4.

Sale Peterson (1934-1950). 16 aastat vana. Meningiit. Sündinud Mäekülas, Sangaste vallas talupidaja perekonnas. Etnoloog Aleksei Petersoni õde. Maetud Ilmjärve kalmistule.

Jefim Veevo (1873-1898). 25 aastat vana. Haigus (?). Sündinud Laukülas, Sangaste vallas. Adam ja Maret-Marina Veevo poeg.

Vassili Poletajev (1853-1857). 4 aastat vana. Kurguhaigus Sündinud Mäekülas, Sangaste vallas. Õigeusklike laps. Maetud Ilmjärve kalmistule.

Aleksander Požerevits (1853-1854). 1 aastane. Rinnahaigus. Köster Peter Požerevitsi poeg. Maetud Ilmjärve kalmistule.

Ludmilla Vellner (1922-1929). 6 aastane. Haigus. Maetud Ilmjärve kalmistule.

Paljulapselised emad/pered

Liisa Vernik

Aliide Peterson

Raudsepa An (1722-1772) kasvatas koos abikaasa Raudsepa Mihkliga (1700-1762) 11 last. Maetud Ilmjärve kalmistule.

Tatjana Tsvetkova (1829- ...) kasvatas koos Preester Nikolai Tsvetkoviga (1828-1874) 9 last. Maetud Ilmjärve kalmistule.

Juuli Must (1888- ...) kasvatas koos abikaasa Juhan Mustaga (1875-1939) 9 last. Maetud Ilmjärve kalmistule. Uus osa. VII 1-9.

Sohvi Vellner (1791- ...) kasvatas koos abikaasa, talunik Kristjan Vellneriga (1792-1840) 10 last. Maetud Ilmjärve kalmistule.

Maret-Marina Veevo (1837-1911) kasvatas koos abikaasa Adam Veevoga (1836-1921) 8 last. Maetud Ilmjärve kalmistule. Uus osa. I 10-6.

Liisa Vernik (1880-1948) kasvatas koos abikaasa Jaan Vernikuga (1874-1939) 8 last. Maetud Ilmjärve kalmistule. Vana osa I 18.

Mari Moorits (1832-1879) kasvatas koos abikaasa Vidrik Mooritsaga 8 last. Maetud Ilmjärve kalmistule. Uus osa. V 4-2.

Aliide Peterson (1898-1981) kasvatas koos abikaasa Jüri Petersoniga (1884-1979) 6 last. Maetud Ilmjärve kalmistule. Uus osa. II 9-3.

Pikaealised

Anna Lõhmus Maria Vaher Marie Kängsepp Veera Kotka

Marie Vernik Paul Alliksaar Katre Holstein Melanie Tokko

Anna Lõhmus (1892-1991). 99 aastat vana. 6 lapse ema. Maetud Ilmjärve kalmistule. Uus osa. VI 3-2.

Anna Lõhmuse tütreid Susanna keraamik, Melania kostüümi- ja moekunstnik ja Marta TÜ dotsent.

Maria Vaher (1907-2004). 97 aastat vana. Maetud Ilmjärve kalmistule. Vana osa. I 3.

Anna Maria Ruus (1887-1982). 95 aastat vana. Vabadusristi kavaleri (VR I/2) Peeter Ruusi abikaasa. Surnud Kanadas.

Jüri Peterson (1884-1979). 94 aastat vana. Maetud Ilmjärve kalmistule. Uus osa. II 9-3.

Marie Kängsepp (1878-1967). 91 aastat vana. Maetud Ilmjärve kalmistule. Vana osa. II 34.

Paul Alliksaar (1915-2006). 90 aastat vana. Maetud Ilmjärve kalmistule. Uus osa. VI 9-1.

Veera Kotka (1927-2018). 90 aastat vana. Maetud Ilmjärve kalmistule. Vana osa. I 6.

Juhan Kirsimäe (1867-1957). 89,5 aastat vana. Maetud Ilmjärve kalmistule. Uus osa. II 8-2.

Marie Vernik (1907-1996). 89 aastat vana. Maetud Ilmjärve kalmistule. Vana osa. I 18.

Klaudia Vellner (1900-1989). 89 aastat vana. Maetud Ilmjärve kalmistule.

Katre Holstein (1846-1935). 88 aastat vana. Maetud Ilmjärve kalmistule (nimi ristiplaadil, tegelikult Vissi?).

Andrus Vaher (1907-1995). 88 aastat vana. Maetud Ilmjärve kalmistule. Vana osa. II 51.

Johann Vellner (1892-1980). 88 aastat vana. Maetud Ilmjärve kalmistule.

Melanie Tokko (1903-1989). 86 aastat vana. Maetud Ilmjärve kalmistule. Vana osa. I 44.

Herman Otto Heinlaid (Heiberg) (1901-1986). 85 aastat vana. Kirjanik Marie Heibergi vend. Maetud Ilmjärve kalmistule. Uus osa. III 3-7.

Ljubov Kattai

Olga Raudsepp

Ljubov Kattai (1915-2000). 85 aastat vana. Maetud Ilmjärve kalmistule. Vana osa. I 18.

Olga Raudsepp (1903-1987). 84 aastat vana. Maetud Ilmjärve kalmistule. Uus osa. III 8-4.

Sündmused

- **1747** - personaalraamatutes märgitakse Ilmjärvet iseseisva mõisana.
- **1767** - andmed Ilmjärve kooli tegutsemise kohta (koolmeister Raudsepa Mihkel).
- **1819** - Liivimaa talurahvaseadus.
- **1841** - Mats Saks Mäekülast, Ants Must Laukülast ja Kagu Rein Pühajärvelt võtsid ette teekonna Riiga piiskop Irinarhi juurde, et võtta vastu õigeusk.
- **1845** - Vene keisri ukaas, mis nägi ette õigeusu kirikute juurde kihelkonnakoolide asutamist.
- **1846** - asutati Ilmjärve õigeusu kogudus. Õigeusku võeti 3152 inimest.
- **1848** - ehitati sinodi raha eest väike viie torniga puukirik.
- **1849** - õnnistati kiriku juures sisse Ilmjärve surnuaed.
- **1851-1919** - tegutses Ilmjärve kihelkonnakool.
- **1873** - ehitati Ilmjärve kirik Ilmjärve kroonumõisa maale. Kella kinkis Aleksander II. (Vana puidust kirik oli ehitatud 1848ndal aastal).
- **1918 24. veebruar** - Eesti iseseisvuse väljakuulutamine.
- **28. november 1918 - 2. veebruar 1920** - Vabadussõda (lõppes vaerahuga).
- **1919** - muudeti kõik kihelkonnakoolid avalikeks algkoolideks.
- **1921** - pühitseti sisse Ilmjärve uus surnuaed.
- **1934 12. juuli** - lahkus Eesti Vabadusristi kavalier (VR II/2) Peeter Ruus.
- **1949 25. märts** - massiküüditamine.
- **1962 30. november** - lahkus Eesti Vabadusristi kavalier (VR II/3) Aleksander Lõokene.
- **1970** - suleti Ilmjärve algkool, abikool 1977ndal aastal.
- **2017 27. juuli** - suri ajaloodoktor, pikaajaline ERMi direktor Aleksei Peterson.

Allikad

- **Enn Tarvel.** Eesti rahva lugu. Varrak. Tallinn, 2018, 400 lk.
- **Nikolai Nikolski.** Vene kiriku ajalugu. Tallinn, 1988, 352 lk.
- **Herbert Lindmäe.** Suvesõda Valgamaal 1941. Tartu 2008, 464 lk.
- **Anu Raudsepp.** Riia Vaimulik Seminar 1846-1918. Tartu 1988, 110 lk.
- Õigeusu kirikutes (kogudustes) teeninud vaimulike nimekiri. Koostanud preester August Kaljukoski. Tallinn, 1973.

- Küüditamine Eestist Venemaale: juuniküüditamine 1941, küüditamine 1940-1953. I Digar.
- Eesti Vabadusristi kavaleride hauad Eestimaa kalmistutel. Eesti Vabadusvõitlejate Liit. Tartu 2017, 68 lk.
- Teatmeteosed ENE ja EE. Vikipeedia. Otsingumootorid internetis. Erakogud.
- Lõuna-Eesti Postimees 13.05.2020.

The historical Ilmjärve cemetery

Summary

The research provides a brief overview of the cemetery and a selection of individuals buried there. Those who were forced to leave here due to historical events (deportations, forced emigration, etc) are also remembered. Attempts have been made to remember persons with pictures. It is a small guide that can always be supplemented.

[Vaade Ilmjärve kalmistule peavärvast](#)

Lisa 1. Pildigalerii

Peeter Ruus Al-der Lõokene Arkadi Must Juhan Vaher

Miriam Must Jüri Peterson Aliide Peterson Sale Peterson

Olga Raudsepp Maria Vaher Aleksei ja Eusebius Peterson

Jefim Veevo Liisa Kivisaar Anna Poska Nikolai Punšun

Lilli Lepik

Marie Kängsepp

Jaan Vernik

Liisa Vernik

Marie Vernik

Jaan Saarmann

Johannes Värk

Andrus Punšun

Anna Lõhmus

Leida Joassoone

Melanie Tokko

August Tokko

August Hütsi

Juhan Must

Karl Raudsepp

Ljubov Kärnsna

Mihkel Vaher

Artemi Vaher

Veera Kotka

Hendrik Peterson

Johannes Veski

Jakob Lõhmus

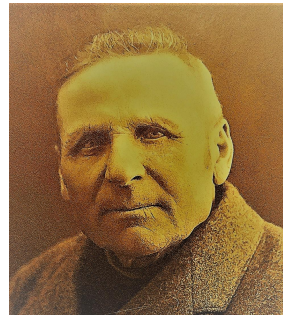
Jaan Kängsepp

Veera Kotkas

Ljubov Kattai

Jaan Vernik

Jaan Wulf

Julius Oinaskov

Ahti Ojaverre

Maarja Luksepp

Nikolai Poletajev

Joann Veevo

Maks Kivimaa Al-der Poletajev Anton Vapper Ülo Vapper

Jaan Järvmägi Nadežda Vapper Johan Ammas Anna Ammas

Leida Alliksaar Paul Alliksaar Al-der Birkenbau Juhan Mets

Evald Vernik Elgaane Saarmann Maria Moorits

Lisa 2. Hauatähised

Ajaloolase Aleksei Petersoni hauasammas

Johannes ja Liis Vernik

Nikolai Zimbrot

Peeter ja Katre Holsteini hauaplats

Perekond Ruusi rahula

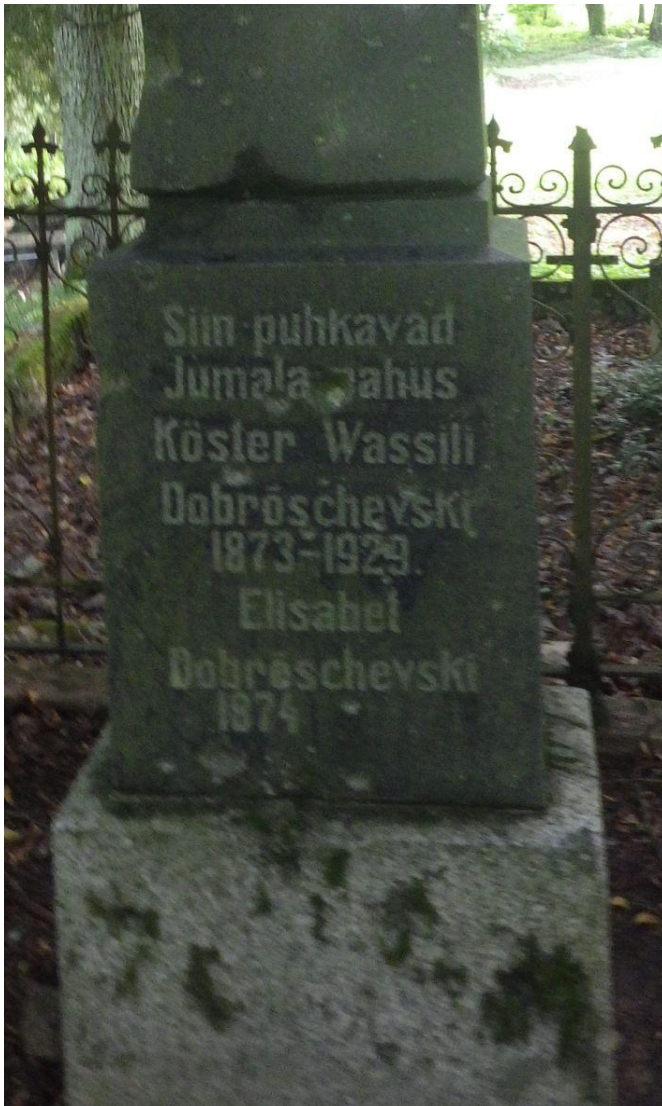
Vanim elanik Marie Vaher

Tatjana ja Eduard Tompeli hauasammas

Mikk Raudsepa hauasammas

Köster Vassili Dobröschevski rahula

Õpetaja Karl Kurvitsa rahula

Preester Arkadi Musta rahula

Dorchillide rahula

Perekond Mandli rahupaik

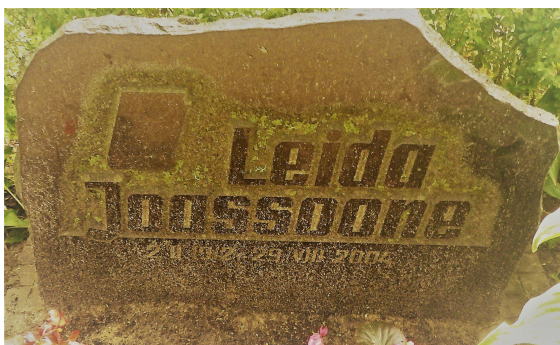
Perekond Raua rahupaik

Jüri Tungel ja Olga Raudsepp

Laine Kitzbergi rahula

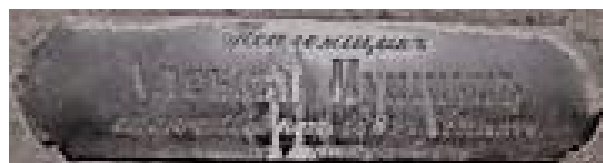
Pedagoog Leida Joossoone rahula

Perekond Mitt'i rahula

Kõlmekees: Kooliõpetaja Adam Veevo

Aleksei Punšuni nimeplaat hauaristil

Perekond Tokko hauasammas

Perekond Luksepa hauakivi

Veera Kotka hauasammas

Perekond Pommeri hauasammas

Peeter Lõhmuse hauasammas

Jaan Luksepa pere hauasammas

Tederite rahula

Perekond Pajula rahula

Jakob ja Alviine rahula

Johanna Vanniku hauaplats

Wellnerite rahula

Johannes Kirschbaumi hauaplaat

Perekond Urmi rahupaik

Emma Oksbek

Õp emer Juhan Vaheri rahupaik

Aleksander Lõkese hauasammas

Lisa 3. Ilmjärve kalmistu skeem

Eestlane on otsinud, kuid raskelt leidnud omale kohta globaliseerunud maailmas. Mis kasu on nendest püüdlustest, kui ta lõpuks hingerahu ei leia. Oma juurte juurde tulek, sugupuu ajaloo tundmine kosutab inimese hinge nüüdisaja pingelises elus. Ja nii omab tähtsust iga hetk, mil leiame üles oma lähedase kalmistu ja hauaplatsi.

